

Temat lekcji: Polska w latach 1948 - 1956.

Nie zawiera pracy domowej

Podręcznik strony: 328-337

Proszę wpisać do zeszytu poniższe punkty:

1. Powstanie PZPR
2. Polska państwem totalitarnym
 - a. stalinizm
3. Sowietyzacja życia kulturalnego
4. Konstytucja PRL 22.07.1952
5. Poznański czerwiec 1956
6. Władysław Gomułka na czele państwa

Proszę zapoznać się z treścią podręcznika.

W uzupełnieniu podręcznika:

Ad. 2.

Najogólniej mówiąc państwo totalitarne to takie w którym państwo całkowicie kontroluje wszelkie sfery życia obywateli totus – z łaciny oznacza cały, totalis – z łaciny całkowity). Rządy skupione są w rękach jednostki lub kilku osób, panuje kult wodza. Państwo totalitarne cechuje **skrajna centralizacja państwa i wszechmoc jego władz, gwałcąca prawa i wolności obywatelskie**, niszcząca wszelkie przejawy demokracji przez pozbawienie społeczeństwa prawa kontroli nad organami władzy, a nawet eliminację poprzez fizyczne unicestwienie, terror i przemoc. W takim modelu rządzenia następuje ujednoczenie wszystkich organizacji, instytucji i grup społecznych, zaś rząd chce kontrolować i wpływać na wszystkie aspekty życia społecznego, nawet te osobiste. Władza przedstawiana jest jako wola społeczeństwa, jednakże ono poddawane ciągłej indoktrynacji (wpajaniu przyświecającej idei między innymi za pomocą propagandowych środków), a jego prawa łamane. Podstawą dla rządzących jest ideologia, która ma w takim państwie charakter jedynej, nieomyłnej.

Jedną z form państwa totalitarnego jest właśnie **komunizm** –system społeczno-ekonomiczny, którego podstawą jest ideologia marksizmu-leninizmu. W tym systemie nie istnieje własność prywatna, wszystkie dobra są w posiadaniu wspólnoty. Jego cechy to między innymi: masowy terror wprowadzany za pomocą tajnych służb i rozbudowanego systemu donosicielstwa, rządy monopartii, cenzura, odgórnie narzucona społeczeństwu jedyna słuszna ideologia, wprowadzanie nowomowy (o tej nowomowie będziemy mieć lekcję na HiS w klasie 3 – jak dotrwacie, czego Wam życzę). Potocznie komunizmem nazywa się ustrój polityczny w państwach, gdzie władzę mają partie komunistyczne.

Propagowanie totalitarnych metod i praktyk działania komunizmu jest zakazane w Polsce z mocy prawa i podlega odpowiedzialności karnej. Reguluje to art. 13 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 256 kodeksu karnego.

Przy czym nie dotyczy to noszenia np. koszulek z symbolami komunizmu, Cze itp. Natomiast Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zakazała po kilku emisjach puszczenia reklamy Heyah z użyciem wizerunku Lenina argumentując, że propagowany jest komunizm:

<https://www.youtube.com/watch?v=92DT7d82ns4>

Ad.2a

Stalinizm - system poglądów ideologicznych i sposób władania partią i państwem komunistycznym, ukształtowany w okresie, gdy WKP(b) (Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego) i ZSRR rządził po dyktatorsku J. Stalin i jego zauszniczy; narzucany jako wzorzec ustroju społeczno-politycznego i gospodarczego innym partiom i państwom komunistycznym do naśladowania (źródło: <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/3978853/stalinizm.html>).

Stalinizm to określenie czasów rządu Józefa Stalina. Paradoksalnie stalinizm nie zakończył się wraz z jego śmiercią 1953, tylko 3 lata później w 1956. Dopiero wtedy następca Stalina – Nikita Chruszczow w wystąpieniu przed przedstawicielami partii komunistycznych z całego świata oficjalnie potępił system rządów Stalina i rozpoczął wymianę kadr komunistycznych na całym świecie z ludzi Stalina na swoich ludzi. W Polsce zmiana ta nastąpiła dość płynnie bo człowiek Stalina – Bolesław Bierut zmarł właśnie w 1956 r. i zastąpił go Władysław Gomułka.

Ad.5

Premier Józef Cyrankiewicz o zajściach w Poznaniu:

<https://www.youtube.com/watch?v=X7Bf-0kIhGo> – fragment najważniejszy

<https://www.youtube.com/watch?v=kSK5sY13Gv8> - całość